

Tomášovské novinky

02

Kultúrne podujatia

Plánované
podujatia v obci

03

Školy

Z činnosti
ZŠ a MŠ v obci

05

77. výročie

Oslobodenie
obce Tomášovce

06

Municipalis

Komunikácia
moderne a efektívne

07

Tomášovský šport

Výsledky stolnotenistov
a šachistov

Príhovor starostu

Vážení spoluobčania,

Jar patrí medzi jedno z najkrajších ročných období a veľkonočné sviatky sú nepochybne najkrajším sviatkom tohto ročného obdobia. Sú symbolom znovuzrodenia, plodnosti, obdobím, keď máme možnosť intenzívne pozorovať tajomstvo k životu prebúdajúcej sa prírody okolo nás, rozkvitanie kvetov, pučanie stromov či ranný vtáčí spev. Predovšetkým sú však sviatkami duchovného pokoja a harmónie. Sú spojené aj s novým životom prebúdajúcej sa prírody. Želám Vám, aby ste ich prežili hlavne v zdraví, v harmónii a láske, aby ste vo veľkonočnom posolstve našli veľa sily a nabrali mnoho pozitívnej energie na prekona-

nie tohto náročného obdobia. Chráňme sa navzájom, budme zodpovední, ústretoví a ohľaduplní jeden k druhému.

Z úprimného srdca Vám želim krásne sviatky Veľkej noci!

Ing. Ján Mičuda,
starosta obce

UDIALO SA V OBCI

2021/2022

- úmrtie Eva Urbanová vo veku 77 rokov – 15.12.2021
- úmrtie Miloš Petian vo veku 74 rokov – 17.12.2021
- narodenie Félix Čomor – január 2022
- 77. výročie oslobodenia obce – kladenie vencov – 24.01.2022
- úmrtie Martin Galád vo veku 79 rokov – 16.02.2022
- **zasadnutie obecného zastupiteľstva – 24.02.2022**
- úmrtie Elena Rybová vo veku 87 rokov – 28.02.2022
- úmrtie Miloslava Pačková vo veku 69 rokov – 03.03.2022
- **zasadnutie obecného zastupiteľstva – 16.03.2022**
- úmrtie Július Mikláš vo veku 77 rokov – 17.03.2022
- úmrtie Ján Galád vo veku 66 rokov – 18.03.2022
- narodenie Liana Líšková – marec 2022
- **maľovanie vajčiek a pletenie korbáčov v kultúrnom dome – 09.04.2022**

- **Pozývame Vás na veľkonočnú zábavu v kultúrnom dome – 17.04.2022**

Veľkonočné pozdravy z rôznych kútov sveta

Po roku sú tu opäť veľkonočné sviatky a spolu s nimi i oslavy a tradície, ktoré sa snažíme čo najvernejšie dodržiavať a uchovať pre budúce generácie. I vďaka tomuto úsiliu ich všetci dobre poznáme. Viete však, ako sa veľkonočné sviatky oslavujú v rôznych kútoch sveta? Prečítajte si ako Veľkú noc vo svojich krajinách slávia Daniel, Kylie, Felipe a Marie, aké tradície dodržiavajú, na akých špeciálnych pochutnávajú a čo majú na veľkonočných sviatkoch najradšej.

FELIZ PASCUA!

Daniel, Andalúzia, Španielsko: Najdôležitejšou veľkonočnou tradíciou tu na juhu Španielska sú procesiones, teda liturgické sprievody, kde sú ľudia oblečení v dlhých habitoch so špicatými kuklami, niektorí nesú sviečky, ale tí hlavní držia sochy Krista a Panny Márie. Oslavy trvajú celý týždeň, nazývaný Semana Santa a sprievod je každý deň iný, reprezentujúci rôzne pasáže zo života Ježiša. Na procesiách sa môžu zúčastňovať len veriaci, ktorí sú členmi cirkevných bratstiev. Niektoré sochy sú veľmi cenné,

takže je to aj také chodiace múzeum. Tento sprievod sa koná za zvuku hudby orchestra. V Španielsku nemáme tradíciu veľkonočných vajčiek ani zajačikov. Ľudia sa buď idú pozrieť na procesie alebo oddychujú doma, dni pracovného pokoja sú štvrtok a piatok. Tu na juhu prší zriedka, ale keď prší, je to často práve vtedy, keď sa majú konať procesie a v takom prípade sa niektoré zrušia. Z veľkonočných špeciálnych by som spomenul štyri. Prvé tri sú sladké a vysmážajú sa. Torrijas sú krajce bieleho chleba obalené vo vajci s mliekom, vysmažené a posypané cukrom. Pestinos sú vyprážané šatôčky na báze múky, sezamu a pomarančovej šťavy, tiež posypané cukrom alebo poliate medom. Ďalej spomeniem roscos de Semana Santa, čo sú vlastne vyprážané šišky. Slanou špe-

cialitou je zeleninová polievka potaje, ktorej hlavnými zložkami sú treska, vajíčka natvrdo, cícer a špenát. Čo sa mi najviac páči na Veľkej noci? Teraz, keď už som dospelý a videl som veľa sprievodcov, už nie som tak ohúrený, ale keď som bol dieťa, tieto procesie na mňa hlboko zapôsobili. Mám tiež pekné spomienky na to, keď som sa raz zúčastnil na sprievode a hral som na triangel.

HAPPY EASTER!

Kylie, Nový Južný Wales, Austrália: V Austrálii už krátko po Vianociach vidíte v ponuke obchodov čokoládové veľkonočné vajíčka a tradičné veľkonočné pečivo – korenisté hrozienkové buchtičky zvané hot cross buns, ktorých vrchnú stranu zdobí krížik symbolizujúci ukrižovanie Ježiša Krista. Na Veľkú ne-

delu, my dospelí, vstaneme ešte pred deťmi, okolo domu či v záhrade ukryjeme čokoládové vajíčka a potom ich deti hľadajú. Niektorí rodičia sú ešte dôslednejší a pomocou múky vyznačia na zemi stopy veľkonočného zajačika. Hoci to nie je náš prípad, veľa ľudí chodí na Veľkú noc do kostola. Na Veľký piatok nejeme mäso, tradične sa v tento sviatočný deň pripravujú ryby. V Austrálii spadajú veľkonočné sviatky na jeseň. Klíma sa v poslednom čase mení, ale teplota v tomto období je okolo 18 až 25 stupňov. V piatok a pondelok sa nepracuje, preto tento predĺžený víkend mnoho ľudí využíva na cestovanie a kempovanie, my však si však radšej oddýchneme doma. V Sydney sa koná Veľkonočná kráľovská show, ktorú mám veľmi rada a navštevujem ju, hoci posledné dva roky to bolo komplikované kvôli pandémie. Je tam veľmi rušno. Môžete si kúpiť taštičky so sortimentom tovaru na určitú tému, napríklad cukrovinky, drobné módné doplnky alebo rôzne predmety viažuce sa k oblúbenému filmu alebo seriálu, hovorí sa im showbags. Na tomto veľkolepom jarmoku si zvykneme pozrieť výstavu psov, hospodárskych zvierat, rúbanie dreva... Je tam aj veľa kolotočov. Väčšinou tam strávime celý deň. Čo mám na Veľkej noci najradšej? Asi čokoládky, ale radšej ich dávam ako dostávam!

FELIZ PÁSCOA!

Felipe, Bahia, Brazília: V Brazílii sú veľkonočné sviatky, nazývané Páscoa, veľmi komerčné. Všetko sa točí okolo vajíčok, ktoré sú naozaj obrovské, farebné a veľmi nápadne ozdobené, také obrie vajíčka som tu v strednej Európe nikdy nevidel. Sú vo všetkých obchodoch, v televízii, proste všade. Rodičia ich kupujú deťom, ale deti ich môžu jesť až na veľkonočnú nedeľu, zvanú domingo di Páscoa. Nevie, či je to tak v celej Brazílii, ale v mojom regióne existuje tradícia pálenia Judáša. Často to spolu zorganizujú susedia alebo iná skupina ľudí, ktorí vyrobia obrovskú figurínu Judáša nasadenú na dlhej tyči. Potom ho pália, alebo lepšie povedané, hádžu doňho „bomby“. Pri ich vybuchovaní Judáš začne horieť a otáčať sa, všetci diváci sú z toho nadšení. Keď som bol dieťa, Judáša som sa naozaj veľmi bál, pretože sa táto tradícia koná za tmy a figurína vyzerá skutočne strašidelne. Tradične sa cez víkend neje mäso, ale ryby, hlavne moqueca, čo je niečo ako ragú z rýb, kreviet a iných morských plodov. Podobne ako inde na svete sú aj v Brazílii veľkonočné sviatky spojené aj s vajíčkami a zajačikmi, ale my ich sami nezdobíme ani neukrývame. Z detstva

si najviac pamätám to nadšenie, keď sme sa v nedeľu ráno mohli pustiť do jedenia čokoládových vajíčok! Rodičia ich totiž kúpili už dávno v predstihu, boli uložené v chladničke, tieto obrovské vajíčka sa totiž nedajú len tak ľahko skryť ani držať mimo chladničky, keďže v Brazílii je strašne horúco. To bolo radosť, keď sme vajíčko otvorili a našli sme vo vnútri prekvapenie v podobe peknej hračky!

JOYEUSES PÂQUES!

Marie, Auvergne, Francúzsko: Veľkú noc, francúzsky Paques, vo Francúzsku slávia všetci aj tí, ktorí nie sú veriaci a nezúčastňujú sa omši. Deťom sa rozpráva historka o zvonoch, ktoré sa vydali do Ríma a vrátili sa s čokoládovými vajíčkami. Zvony tieto vajíčka ukryli v záhrade. Rodiny sa schádzajú na obed v nedeľu alebo pondelok, prípadne oba dni, je to príležitosť stretnúť sa aj so vzdialenejšími príbuznými. Skoro ráno rodičia, starí rodičia, ujovia či tety ukryjú vajíčka a rôzne sladkosti v záhrade. Deti sa ich potom snažia nájsť čo najviac, no nakoniec sa čokoládky spravodlivo rozdelia, aby ani tí najmenší, ktorí hľadajú pomalšie, neobišli naprázdno. Potom sa podáva aperitív a obed. Ako hlavné jedlo sa podáva hlavne jahňacie stehno, takzvané veľkonočné jahniatko, francúzsky agneau pascal a ako príloha francúzske zelené fazuľky. V tomto období rastie na lúčkach mnoho prvosienok, z ktorých sa robia kytičky a zdobia sa nimi slávnostné stoly. Ako dezert sa zvyknú podávať koláčiky, ktoré cukrári často zdobia cukrovými vajíčkami v krásnych pastelových farbách. Potom sa na stôl ešte položia mištičky s čokoládkami rôznych tvarov, hlavne v podobe vajíčok, zvončekov, rybičiek a morských plodov, zvané fritures au chocolat, ja mám najradšej tie z bielej čokolády s arómou pomarančového kvetu. Veľká noc niekedy končí aj boľavým bruškom, ale tieto sviatky sú hlavne sviatky radosti. Na veľkonočných sviatkoch najviac milujem slnko, prvosienky, hľadanie vajíčok v záhrade, no napriek tomu mám najveselšiu spomienku na Veľkú noc v roku 1986, kedy veľa členov rodiny neprišlo, pršalo a vajíčka sa museli namiesto záhrady ukryť v dome. My deti sme boli sklamané, pretože sme ich veľa nenašli. Aké však bolo naše prekvapenie, keď sa zrazu zaleskla pozlátko vajíčka v kučeravých vlasoch mojej mamky a vo frizúre na ježka mojej tety! Vďaka ich vynaliezavosti sa im podarilo rozveseliť aj tohoročné pochlúpné sviatky!

Eva Galádová Aubry

Plánované kultúrno - spoločenské podujatia v obci Tomášovce na rok 2022

Dňa 15. marca 2022 zasadala kultúrna komisia pri obecnom zastupiteľstve obce Tomášovce. Hlavným programom bolo naplánovanie kultúrno - spoločenských podujatí na rok 2022. Naplánovali sme nasledovné podujatia :

- **09. apríla 2022** – Maľovanie Veľkonočných vajíčok a pletenie korbačov.
- **23. apríla 2022** – Pochod po zrušenej železničnej trati Veľká Ves – Tomášovce, v spolupráci s Občianskym združením Naše Tomášovce, spojený s Dňom Zeme.
- **07. mája 2022** – Beh oslobodenia, organizovaný Občianskym združením Naše Tomášovce v spolupráci s obcou Tomášovce, s finančnou podporou VUC BB.
- **Máj 2022** – Deň matiek.
- **28. mája 2022** – Váňanie mája.
- **04. júna 2022** – Deň detí v spolupráci s MŠ a ZŠ Tomášovce.
- **05. – 07. augusta 2022** – 775. výročie prvej písomnej zmienky o obci Tomášovce - Dni obce Tomášovce.
- **September** – Volejbalový turnaj.
- **Október** – Mesiac úcty k starším.
- **December** – Mikuláš, Vianočný koncert, v spolupráci s DS Havkáči.

Dúfame, že nám súčasná situácia umožní zorganizovať všetky podujatia.

TEŠÍME SA NA VAŠU ÚČASŤ.

Renáta Macková, predsedkyňa kultúrnej komisie pri OZ Tomášovce

Materská škola Závadská 1, Tomášovce

NOVÝ ROK 2022 SME OTVORILI ZAUJÍMAVÝMI AKCIAMI

Aktivity MŠ v novom školskom roku 2022 otvoril Ujo Ľubo z hudobno-pohybovým vystúpením „Bacily“. Vystúpenie pozostávalo z piesní v doprovode s pohybom. Deťom sa vystúpenie veľmi páčilo, s radosťou počúvali piesne na tému zdravie, spoločne sa zapájali aj do pohybového prejavu, napr. do zdravotnej rozcvičky, upevňovali si vedomosti o hygienických návykoch veselou formou. Na záver sa spoločne všetky deti odľahčili s Ujom Ľubom a dali si prísľub ďalšej návštevy v MŠ.

KARNEVAL

Dňa 21.3.2022 sa v MŠ konal karneval detí. Od rána prichádzali deti oblečené do rôznych masiek a navzájom sa spoznávali. Po desiatej sa začala zábava, ktorá pozostávala z predstavovania masiek všetkým deťom MŠ, tanečnej zábavy, ktorá bola pretkávaná

rôznymi súťažami, v ktorých sa deti spoločne zabávali. V závere karnevalu sa ocenili najzaujímavejšie, kreatívne a po domácky vyrobené masky. Ocenené boli všetky deti sladkosťou. Počas celého karnevalu mali deti sprístupnené občerstvenie.

„Z ROZPRÁVKY DO ROZPRÁVKY“

Dňa 22.3.2022 sa v MŠ konal prednes poézie a prózy za účasti rodičov a starých rodičov. V úvode vystúpila p. riad. A. Liptáková, ktorá po dlhšej dobe privítala všetkých prítomných. Vystúpenie začali malé deti z motýlikovej triedy, ktoré sa previedli v scénke „Tri prasiatka“. Po ich vystúpení nasledovali deti z veľkej triedy včielok so scénkou „Ako dedko sadil repu“. Po divadielkach nasledovali recitácie básní detí z oboch tried. Za vykonanú snahu boli deti od rodičov a starých rodičov odmenené potleskom. V závere vystúpili najstaršie deti so scénkou „Pod hríboom“. V úplnom závere boli všetky deti odmenené peknou knihou.

- Školský rok sa prehupol do druhej polovice. V januári sa všetci žiaci venovali hlavne svojim polročným študijným výsledkom a snažili sa dosiahnuť čo najlepší prospech. Február sa niesol v znamení krásnej literatúry. Zorganizovali sme triedne a školské kolo Hviezdoslavovho Kubína v umeleckom prednese poézie a prózy. Víťazkou školského kola v prednese prózy sa stala Evka Snopková. Prvé miesto v prednese poézie obsadil Eliáš Ifrim. Obidvaja sa zúčastnili okresného kola Hviezdoslavovho Kubína v Novohradskom osvetovom stredisku v Lučenci. Evka Snopková sa umiestnila v striebornom pásme a Eliáš Ifrim získal zlaté pásmo a postupuje do vyššieho kola súťaže.

Aby sme umožnili žiakom prezentovať svoje schopnosti a vedomosti aj v iných oblastiach, sprostredkovali sme pre záujemcov vedomostné súťaže Všetkovedko, Maksík, Čitateľský oriešok a Matematický klokan. Pre milovníkov čísel a logického myslenia bola pripravená Pytagoriáda. Podľa výsledkov úspešnosti postup do vyššieho kola súťaže získali: Lenka Demeová, Šimon Skýpala a Lea Vreštiaková.

Zaujímavé aktivity pre žiakov pripravujú aj pani vychovávateľky ŠKD. O tom, že sú

Život v základnej škole

naozaj zaujímavé, svedčí vysoký počet žiakov prihlásených na popoludňajšiu činnosť. Oblúbenou aktivitou v zimných mesiacoch bolo korčuľovanie na miestnom prírodnom klzisku. Okrem radosti z pohybu na čerstvom vzduchu si deti zdokonalili svoje korčuľarské schopnosti. Pre mnohých to bola silná motivácia a za krátky čas sa naučili korčuľovať. Február je tradične mesiacom karnevalov a zábav. Pekne vyzdobená trieda, ktorú zdobili žiaci za pomoci pani vychovávateľiek, napadité masky, ktoré sa snažili zaujať nielen farebnosťou, ale aj originalnosťou a veselie sa deti nechýbali ani tento rok. Zábavné súťaže striedali tanečné kolá, masky tancovali a zabávali sa.

V marci sme pripravili Deň otvorených dverí pre predškolákov z miestnej materskej školy. Naši budúci prváci uvideli ukážku z vyučovacej hodiny, urobili si výrobok vlastnými rukami a aj si zašportovali. Teší nás, že po dvoch rokoch bude zápis detí do 1. ročníka ZŠ prebiehať s účasťou detí za dodržania aktuálnych hygienických opatrení.

Do konca školského roka máme ešte pripravených veľa aktivít, ktoré žiakov poučia, zabavia a podnietia ich celkový rozvoj.

Mgr. A. Kocúrová, riaditeľka školy

Príhovor k 77. výročiu oslobodenia obce Tomášovce

V kalendári je mnoho významných dní a udalostí. Patrí medzi ne aj 24.-tý január. V tento deň si pripomínáme padlých vojakov, ktorí obetovali svoj život pri oslobodzovaní našej obce v druhej svetovej vojne.

Sedemdesiatsedem rokov je doba približná priemernému veku človeka, ale aj doba za ktorú uzrú svetlo sveta aj štyri generácie ľudského pokolenia. Je preto celkom prirodzené, že generácia tých, čo tu boli pred týmito rokmi a pamätajú, už svoj čas neodbytné dožíva. Nové generácie to pamätať prirodzene nemôžu, tu však podáva svedectvo tzv. historická pamäť, dejiny.

Druhá svetová vojna sa schyľovala k definitívnemu koncu a k porážke nemeckých nacistických a fašistických síl v Európe. Na prelome rokov 1944 a 1945 sa oslobodzovacie vojská armád bývalého Sovietskeho zväzu a Rumunska priblížili k hraniciam nášho okresu. Po ťažkých bojoch bol 14. januára 1945 oslobodený Lučenec a vzhľadom na potrebu preskúpiť vojská sovietskej a rumunskej armády sa postup vojsk zastavil. Nemecké vojská sa stiahli aj do našej obce, kde boli súčasťou uzla obrany s vybudovanými opornými bodmi, protitankovými prekážkami, mínovými poliami a drôtenými zátarasmi. Bol tu zriadený systém delostreleckých a guľometných hniezd.

Boj o našu obec trval so striedavou zúrivosťou od 14. januára do 24. januára roku 1945. Obec bola viackrát bombardovaná. Takmer všetci občania z tejto časti obce museli opustiť svoje domovy a skrývať sa u spoluob-

čanov v odľahlých uliciach. Bolo to veľmi ťažké obdobie. Dňa 20. januára ustupujúca nemecká armáda v našej obci vyhodila do vzduchu vežu evanjelického kostola, ktorý sa tým značne poškodil a už ho nebolo možné následne opraviť. V stredu ráno 24. januára 1945 vchádzajú do obce prvé sovietske vojská.

Obec bola konečne oslobodená.

V oslobodzovacích bojoch nepadli len vojaci obidvoch bojujúcich strán, ale aj občania našej obce. Priamo pri oslobodzovaní Tomášoviec padlo 15 sovietskych a 44 rumunských vojakov. Traja vojaci, Tomášovčania, padli v SNP, siedmi občania Tomášoviec pri prechode frontu.

Celkovo podľa posledného archívneho prieskumu padlo počas druhej svetovej vojny až 16 občanov Tomášoviec.

Druhá svetová vojna bude vždy mementom pre ľudstvo tejto planéty a treba sa častejšie zamýšľať nad jej vznikom, aké veľké útrapy pre ľudí priniesla. V deň, keď si pripomíname 77-me výročie oslobodenia našej obce, nemali by sme zabúdať na krutosť, hrôzy, ale hlavne na obeť, ktoré vojna prináša. Je nesmierne dôležité si dnes spomenúť najmä na tých, ktorí položili svoje životy ako obeť tejto vojny a že im pri tejto príležitosti môžeme vziať hold, prejať úctu a vďaka aj s odstupom niekoľkých desaťročí. Svojou morálkou, sebazaprením, nasadením, umom a oddanosťou v záujme boja za slobodu priniesli i do našej obce vytúžený koniec fašizmu. Toto sú fakty a skutočnosti, ktoré nemôžeme spochybňovať. Je našou povinnosťou pamätať si na tieto udalosti a odovzdávať ich ďalej. Mali by sme to byť najmä my, ktorí sme sa narodili po druhej svetovej vojne a neboli sme tvárou v tvár konfrontovaniu s jej drámami a následkami. Máme povinnosť nezabúdať, ale pripomínať si tragédiu, ktorá sa tak smutne zapísala do našich dejín. Spomienky by však nemali byť len smutné. Spomínajme s vďakou, úctou a inšpiráciou. Nech takéto chvíle v nás podnecujú k napĺňaniu odkazu našich predkov, aby už nemuseli vyrastať hroby známych či neznámych a aby naša radosť zo života, ktorý sme dostali ako dar, mohla byť každodenná...

*Ing. Ján Mičuda,
starosta obce*

Rumunské letectvo počas oslobodzovania Novohradu

Od roku 1939 sa Rumunsko nachádzalo v zložitej medzinárodnej situácii. Udržiavalo si síce neutralitu, ale napätá situácia panovala vo vzťahu k Sovietskemu zväzu. Ten, po spoločnom víťaznom ťažení s Hitlerom v Poľsku, žiadal od Rumunska, pod hrozbou napadnutia jeho územia Červenou armádou, odstúpenie územia Besarábie a Bukoviny pre seba.

Rumunsko sa tak po veľkých územných stratách v roku 1940 pričlenilo k Paktu troch mocností a vybralo sa tou istou cestou ako aj politika Slovenského štátu. Na rumunských letiskách sa usídlila nemecká Luftwaffe a novobudované letectvo naberalo na sile. V lete 1944 bola však už situácia pre Nemecko a jeho spojencov čoraz zložitejšia. Preto Rumunsko vystúpilo zo spojeneckého zväzku s Nemeckom a prešlo na stranu Spojencov. Armáda ale aj naďalej disponovala vo výzbroji 228-mi nemeckými lietadlami a niektoré z nich sa podieľali aj pri oslobodzovacích bojoch nad Lučencom a Tomášovcami.

Dňa 20.12.1944 malo rumunské letectvo vykonať najväčšiu bojovú operáciu s cieľom zaútočiť na železničnú stanicu Lučenec. Formáciu tvorilo 10 lietadiel Savoia a štyri Junkersy 88, ktoré aj napriek zlej viditeľnosti bombardovali stanicu a koľajisko v meste. Bombardéry zasiahli stanicu, vojenské transporty a kasárne na Haličskej ceste, kde bolo zhromaždených okolo 4000 vojakov. Zničili 4 lokomotívy a niekoľko vagónov. Ďalší útok bol vedený 23. decembra na cestnú komunikáciu a železničnú trať Fila-kovo-Lučenec.

2. januára 1945 o 13:00 vzlietli štyri lietadlá Ju 87 Stuka k útoku na nemeckú autokolónu neďaleko stanice Tomášovce spolu so štyrmi Messerschmittmi a stíhačmi piloti pod velením kapitána Iona Micu zhodili 1800 kg bômb. Keď sa zvečeri-lo a nálety ustali, prišli Nemci

s rušňom a odvážali vozne zo stanice. Druhý útok na obec pokračoval 3. januára pilotmi Grupul 9, ktorí sprevádzali trojicu HS 129 a päť JU 87. Bombami o hmotnosti 3150 kg boli zasiahnuté a zničené dva domy neďaleko železničnej stanice. Do 5. 1. rumunské letectvo v našom priestore vyplnilo 30 bojových úloh, uskutočnilo 107 vzletov a na nepriateľa bolo zhodených 36 ton bômb.

Okrem Tomášoviec boli oslobodzovacie letecké útoky vedené rumunskými pilotmi aj na Rimavskú Sobotu, Lovinobaňu, Brezničku a Kalinovo.

Po návrate domov v lete 1945 úspešnú bojovú leteckú jednotku na letisku nikto nepriviltal. Po tom ako sa Rumunsko dostalo do sféry vplyvu Sovietskeho zväzu, tak ich povojnový osud bol veľmi podobný s osudom československých letcov a letcov iných štátov strednej a východnej Európy, ktorí bojovali na rôznych frontoch 2.svetovej vojny. Uskutočnilo sa veľké prepúšťanie leteckého personálu a väčšina veteránov z vojny musela odísť zo služby prakticky bez akejkoľvek podpory štátu. Niektorí emigrovali do Turecka alebo na Cyprus a morálka rumunského letectva bola rozložená. Teraz už nič nestálo v ceste socialistickým silám nadobro zlikvidovať vzdušné sily AERONAUTICA REGALA ROMAN

Jarmila Móricaová

Zdroj: M.Cibula, P. Kaššák, R. Frajt Rumunské kokardy nad Československom

A NÁROD OBORIL SA NA NÁROD

Protestujem proti vojne na Ukrajine

- lebo je to najväčší zločin páchaný na nevinných ľuďoch
- lebo deti sa nemajú privádzať na svet v protileteckých krytoch
- lebo matky nedokážu utíšiť vystrašené deti, musia opustiť svoje domovy a utekať s nimi pred smrtonosnými strelami
- lebo vo vojne sú porušované všetky ľudské práva
- lebo zbytočne umierajú mladí ľudia, ktorí majú celý život pred sebou
- lebo mnoho otcov a synov sa už nikdy viac domov nevráti
- lebo nikto nemá právo siahať na život iným, kvôli svojim neukojeným mocenským chütkám
- lebo bomby padajú na úplne bezbranných v školách a nemocniciach
- lebo nikto nemá právo plundrovať cudziu zem a brať si, čo mu nepatrí
- lebo všetci ľudia sveta si zaslúžia slobodne žiť život podľa vlastných predstáv a nie podľa toho, ako im to chcú vnútiť vojenskou silou agresori
- lebo nikoho nemožno podrobovať neľudskému a ponižujúcemu správaniu
- lebo vojna ničí našu existenciu a budúcnosť
- lebo vojnoví štváči vždy priviedli ľudstvo do zničujúcej katastrofy
- lebo dnes sa v našej krajine nebojuje, ale čoskoro možno áno
- lebo všetci máme právo žiť v mieri

Zastavme všetkých vojnových štváčov, zločincov a pomätencov, ktorí nám toto právo chcú uprieť!

Jarmila Móricaová

AJ NÁS SA DOTÝKA OSUD UTEČENCOV Z UKRAJINY

Ľudia utekajúci pred vojnou na Ukrajine našli útočisko aj u nás. Aktuálne sa v obciach Obec Ábelová a Ľuboreč nachádza približne 40 ľudí, väčšinu z nich tvoria deti. To najmenšie má len 1 mesiac. Keďkoľvek môže doraziť ďalšia skupina ľudí, ktorí museli opustiť svoje domovy a budú potrebovať našu pomoc. Naším ukrajinským priateľom momentálne zabezpečujeme teplé obedý, ale aj lieky, pretože takmer všetky deti sú z dlhého čakania na hraniciach prechladnuté. Pomáhame aj s registráciou na cudzineckej polícii, kam im zabezpečujeme odvoz autobusom. Viacerí z vás ste sa pýtali, ako môžete pomôcť. Aby sme utečencom vedeli efektívne a rýchlo zabezpečiť veci, ktoré potrebujú, rozhodli sme sa spolu s ostatnými kolegami z Mikroregiónu Novohradské podzámčie využiť existujúci dotačný účet, na ktorom budeme zverejňovať všetky príjmy a výdavky spojené s pomocou ľuďom utekajúcim pred vojnou.

Číslo účtu: SK91 5600 0000 0060 1190 8003, do poznámky, prosím, napíšte UKRAJINA.

Hoci každý z nás určite rieši vlastné problémy, prejavme, prosím, súcit voči ľuďom, ktorí nedobrovoľne opustili svoje domovy, svojich blízkych a ocitli sa v cudzom svete, bez strechy nad hlavou a často len s tým najnutnejším vybavením. Vopred obrovská vďaka za Vašu pomoc, ktorou deťom a ich matkám budeme môcť poskytnúť kúsok bezpečia.

Mikroregión Novohradské podzámčie

Munipolis - dôležité kroky na spustenie

Vážení spoluobčania, spustili sme pre vás službu Munipolis, vďaka ktorej s vami teraz môžeme komunikovať moderne a efektívne. Občania, ktorí sa do systému Munipolis zaregistrujú, od nás budú dostávať dôležité informácie o dianí v obci, a to prostredníctvom SMS, e-mailov alebo správ do aplikácie.

ČO VÁM PRINESIE REGISTRÁCIA DO SYSTÉMU MUNIPOLIS?

- Počúvanie bežných hlásení rozhlasu priamo z mobilu
- Novinky z úradu priamo do telefónu
- Upozornenia na krízové situácie - výpadky energií, blížiaci sa víchrica, dopravné uzávierky, atď.
- Pozvánky na športové a kultúrne akcie
- Pozvánky na brigády dobrovoľníkov, ktorí radi v obci pomáhajú
- Účast' vo verejných anketách

Registrácia je zadarmo. V registračnom procese si môžete nastaviť, aké informácie

cie vás zaujímajú. Vaše údaje budú v bezpečí v súlade s GDPR - všeobecným nariadením o ochrane osobných údajov.

AKO SA ZAREGISTROVAŤ?

1. Na webovej stránke <https://tomasovce.munipolis.sk/registracia>
2. Cez mobilnú aplikáciu Mobilný Rozhlas. Stiahnuť pre Android https://play.google.com/store/apps/details?id=com.neogenia.mobilny_rozhlas. Stiahnuť pre iOS <https://apps.apple.com/sk/app/mobiln%C3%BD-rozhlas/id1482243751>
3. Vyplnením registračného letáku a odovzdaním na úrad obce Tomášovce

Informácia o úrovni vytriedenia komunálnych odpadov v obci Tomášovce za rok 2021

Obec Tomášovce v zmysle § 4 ods. 6 zákona č. 329/2018 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov a o zmene a doplnení zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zverejňuje informáciu o úrovni vytriedenia komunálnych odpadov za predchádzajúci kalendárny rok. Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov v obci Tomášovce za rok 2021 je vo výške 60,17 %.

Ing. Ján Mičuda, starosta obce

Pozvánka na ustanovujúce zhromaždenie účastníkov projektu jednoduchých pozemkových úprav v k.ú. Tomášovce, Lokalita PRP a ihrisko, ktoré sa uskutoční dňa 27. apríla 2022 (streda) o 15:00 v sále kultúrneho domu Obecného úradu Tomášovce.

Okresný úrad Lučenec, pozemkový a lesný odbor, ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 5 ods. 4 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a pozemkových spoločenstvách, v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon") a obec Tomášovce zvoláva ustanovujúce zhromaždenie účastníkov projektu jednoduchých pozemkových úprav (JPÚ) v katastrálnom území Tomášovce v zmysle § 24 ods. 1 zákona, v súlade s 1. bodom, písm. c) rozhodnutia č. OU-LC-PLO1-2021/006908 z 11.11.2021 o nariadení Jednoduchých pozemkových úprav, v k.ú. Tomášovce "Lokalita PRP a ihrisko", ktoré sa uskutoční dňa 27. apríla 2022 (streda) o 15.00.hod v sále kultúrneho domu Obecného úradu Tomášovce.

Účelom prvého zhromaždenia bude okrem iného ustanoviť Združenie účastníkov JPÚ v Tomášovciach ako náhradnú právnickú osobu, zvoliť jeho predstavenstvo a schváliť stanovy, ktorých návrh je v prílohe, je k nahliadnutiu na Obecnom úrade Tomášovce počas jeho stránkových hodín, alebo na internetovom portáli Okresného úradu Lučenec, pozemkového a lesného odboru (www.minv.sk), alebo na Centrálny elektronickej úradnej tabuli - Slovensko.sk - ústredný portál verejnej správy. Zároveň bude formou prezentácie podaná informácia o konaní a časovom harmonograme konania. Ustanovujúce zhromaždenie sa v zmysle § 24 ods.1 zákona zvoláva verejnou vyhláškou.

Ing. Peter Macháček v.r., poverený vedením odboru

Vážení spoluobčania.

OZ divadelný súbor HAVKÁČI sa po dvoch rokoch „nechcenej“ prestávky rozhodol pokračovať vo svojich akciách. V stanovách OZ máme zapracované okrem divadelných predstavení aj organizovanie rôznych podujatí. Na rok 2022 sme naplánovali:

— Veľkonočnú zábavu, ktorá sa bude konať 17.4.2022, v kultúrnom dome v Tomášovciach, na ktorú Vás srdečne pozývame. Lístky si môžete zakúpiť do nedele 10.4.2022, cena vstupenky je 10 eur. Tento rok oslávime 10 rokov od založenia nášho súboru, ale aj 100 rokov od založenia prvého divadelného súboru v našej obci. Pripomenieme si to divadelnou hrou STRAŠIDLO od Ferka Urbánka, ktorú plánujeme odohrať 05.8.2022 v kultúrnom dome v Tomášovciach. Premiérou hry otvoríme Dni obce.

— Nezabúdame ani na naše deti, 04.12.2022 pozveme Mikuláša.

— Tiež v decembri by sme radi zorganizovali Vianočný koncert.

Všetky akcie robíme v spolupráci s Obecným úradom v Tomášovciach. To-uto cestou chcem poďakovať všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomáhajú pri rôznych akciách, podujatiach a samozrejme všetkým ktorí sa týchto akcií a podujatí aj zúčastňujú a podporujú nás.

Hrnčiarová Ľubica

TIRÁŽ

Názov: Tomášovské novinky, Periodicita: občasník. Vydáva: Obec Tomášovce, Partizánska 132/7, 985 56 Tomášovce, IČO: 00316474, Dátum vydania: Apríl 2022, Ročník 3., Poradové číslo: 1/2022, Cena výtlačku: zdarma, Registrované na MK SR pod číslom: EV 5902/20, ISSN 2585-9110, Vydanie pripravili: Ing. Ján Mičuda, Mgr. Jarmila Möricová, ostatní prispievatelia, Grafická úprava: Mgr. art. Peter Kollár, nevyžiadané príspevky ostávajú v obecnom archíve, Neprešlo jazykovou úpravou, Náklad: 550 ks, Kontakt: tel. 047/43 71 446, obec@tomasovce.sk

Výnimočná osobnosť kňaza Ľudovíta Pekára

Jednou z výrazných osobností, ktoré účinkovali v Tomášovciach, bol nesporne evanjelický kňaz Ľudovít (Lajos) Pekár. Ako významného občana si tohto mimoriadne vzdelaného a nadaného človeka uctilo postavením pamätníka aj mesto Lučenec.

Pomník Ľ. Pekára v Lučenci.

Rodák z Pondelka (*1810), syn z rodiny evanjelického farára, študoval v Ožďanoch, Prešporuku, Viedni a Berlíne, pričom sa venoval nielen teológii, ale aj medicíne a prírodným vedám. Okrem jazykových a teologických znalostí tak nadobudol prehľad vo viacerých vedných odboroch, najmä vo fyzike a chémii.

Svoje pastoračné účinkovanie začal v Gemerskej Panici, potom si ho za farára vybrali evanjelici z Lučenca. Našli v ňom osobnosť schopnú trvalejšie v meste pôsobiť a povzniesť život v ich komunite. Situácia v tamjšom evanjelickom zbore bola v tom čase komplikovaná: služby Božie bolo treba odbavovať v maďarskom, slovenskom i nemeckom jazyku, navyše v meste bola evanjelická cirkev v menšinovom postavení (dominantné postavenie v mestskej samospráve, v cirkevnom i školskom živote mala kalvínska cirkev).

Pôsobenie Ľudovíta Pekára malo kultúrny i sociálny rozmer: okrem zriadenia prvej detskej opatrovne sa venoval najmä rozvoju vzdelanosti. V búrlivých rokoch 1848 – 1849 bol nadšeným prívržencom Kossutovej revolúcie.

Práve v turbulentnom období, keď sa v Lučenci striedali vojská kossutovského generála Arthura Görgeya, cisárske pluky generála Szassa i ruského generála Grabbeho, prejavila sa jeho

rozhodnosť. Keď generál Grabbe z pomsty za zavraždených ruských vojakov nechal mesto podpáliť, zaslúžil sa Ľ. Pekár nielen o záchranu ľudí (príbuzných, veriacich i služobníctva), ale aj o zachovanie listinných materiálov a matiek.

Tragické udalosti zdecimovali však počet obyvateľov mesta, aj počet evanjelikov. O to viac úsilie bolo treba získaniu podpory a organizácii prác na obnovení zničeného kostola, fary a školských budov, aj oživeniu cirkevného života. Toto úsilie zavŕšil Ľ. Pekár v roku 1856, kedy sa presťahoval do Tomášoviec a stal sa kňazom v našej obci.

Aby sme porozumeli súvislostiam pôsobenia Ľ. Pekára v Tomášovciach, treba sa nám vrátiť na začiatok 19. storočia a uvedomiť si niektoré – dnes už zabudnuté – skutočnosti. Predovšetkým fakt, aké postavenie mal tomášovský cirkevný zbor v tom čase. Veľa nám napovedia Cirkevné listy z roku 1920 (Cirkevné listy č. 6-7/1920, dostupné online 102cf029-cdf4-401d-9b8b-b0f3350adc42_P.pdf), v ktorých evanjelický kňaz Ján Bienik uverejňoval na pokračovanie Dejiny seniorátu novohradského. Cirkevnému zboru Tomášovce venoval celých päť strán, pretože podľa jeho hodnotenia patril medzi najvýznamnejšie v regióne. Tomášovský cirkevný zbor v závere pôsobenia Pekárovho predchodcu Jána Gedu-

lyho mladšieho charakterizoval takto: „Cirkev je pekná, zriadená, len aby tak ako materiálne i mravne postupovala a rozširovala tým kráľovstvo Kristovo na zemi.“

Ľudovít Pekár prišiel teda do zboru, ktorý bol niekoľko desaťročí sídlom novohradského seniora a do stabilizovaných materiálnych pomerov. Nezanedbateľné boli aj rodinné dôvody: manželka Otília Anna bola dcérou tomášovského farára a novohradského seniora Jána Gedulyho. Už po požiari Lučenca, keď domov mladej rodiny v Lučenci ľahol popolom, prichýlila ju tomášovská fara a Ľ. Pekár do Lučenca za svojimi veriacimi dochádzal. V roku 1856 Ján Geduly končil svoje pôsobenie ako tomášovský farár. Voľba a inštalácia Ľ. Pekára do funkcie Slova Božieho kazateľa v našej obci bola celkom prirodzeným riešením situácie. Z matiek sa dozvedáme, že staršia dcéra manželov – Augusta Kornélia – sa narodila v roku 1847 v Lučenci, ale mladší syn Lajos Jenő István prišiel na svet už v Tomášovciach (1858).

Osobnosť Ľudovíta Pekára musela byť veľmi charizmatická: J. Bienik ho charakterizuje takto: „Bol chlap impozantnej, vysokej, mohutnej postavy, príjemného zjavu a vychýrený rečník.“

Po nástupe do kňazského úradu v roku 1856, hneď v roku 1857 čakala obec, cirkevný zbor

i jeho farára obrovská skúška, keď dedinu zachvátil požiar, ktorému padli za obeť aj cirkevné budovy. Tomášovský farár bol osobne intervenovať a žiadať pomoc na najvyšších miestach. Vymohol príspevok 1000 zlatých a vďaka tejto sume sa v pomerne krátkom čase podarilo dať veci do poriadku.

Nasledovali dlhé roky požehnaného pôsobenia Ľudovíta Pekára v Tomášovciach v pozícii farára, konseniora a od roku 1865 aj seniora novohradského seniorátu. V kňazskej funkcii oslávil v Tomášovciach diamantové jubileum – 60 rokov pôsobenia.

Ukážka rukopisu Ľudovíta Pekára (zápis z roku 1883 o narodení Michala Maginca v matrike ECAV Tomášovce)

Pastoračná činnosť však nebola jeho jedinou aktivitou: ďalej študoval, vzdelával sa, tvoril a konštruoval. Venoval sa optike a konštrukcii strojov. Snažil sa pomáhať svojim veriacim osvetou a tiež ako liečiteľ.

Ešte dva týždne pred smrťou, v 92. roku svojho života, kázal. Umrel v roku 1902. Jeho hrob môžeme dodnes nájsť v dolnej časti cintorína, vedľa hrobu jeho svokra Jána Gedulyho: Na na pomníku si prečítať charakteristiku pochovaného: vlasti a cirkvi v každej dobe obetavý verný syn.

Elena Kulichová

Náhrobný pamätník Ľudovíta Pekára a Jána Gedulyho.

Pozdravujeme fanúšikov stolnotenisového klubu Tomášovce.

Sezóna nám začala podľa plánu, kvalitný tréning, účasť na turnajoch sa odzrkadľuje v úspešnosti hráčov ako aj umiestnením družstiev v tabuľkách svojich líg...

Corona ale opäť úradovala a 4. krajská ako aj 6. oblasťná liga boli prerušené od novembra až do začiatku marca. Po jej obnovení «A» družstvo bojuje o prvenstvo a postup do vyššej 3.krajskej ligy, čo by bol veľký úspech nie iba pre náš malý klub, ale aj ďalšie zviditeľnenie obce Tomášovce. (V momente keď dávame tento článok do tlače, bojujeme posledný zápas o prvenstvo vo 4. krajskej lige).

Samozrejme nesmieme zabudnúť ani na našu mládež. Vďaka iniciatíve predsedu klubu

J. Kocúra a hráča M. Kačániho (vedúci ženského ligového mužstva, kde úspešne hrala tento rok naša A.Kabátová) sa podarilo vytvoriť ligu zmiešaných družstiev starších a mladších žiakov, kde bojujú aj deti z klubu. Je to pre našu mládež skvelá príležitosť zdokonaľovať sa, hrať viac zápasov s deťmi iných krajských družstiev a príprava na Slovenský pohár mládeže.

Naši dvaja najúspešnejší mládežníci: Bobok, Kabátová sú v plnej príprave na Majstrovstvá Slovenska starších žiakov.

Tomáš hráva pravidelne 4. ligu medzi dospelými a darí sa mu ozaj skvelo. Na svojom poslednom turnaji SPM starších žiakov dosiahol svoje najlepšie umiestnenie, keď skončil na 6. mieste. Saška má za sebou úspešné ukončenie 1. ženskej ligy, kde skončili ako družstvo na skvelom 2. mieste. V úspešnosti jednotlivých skončila na 4. mieste a na poslednom bodovacom turnaji starších žiakov v Ružomberku vyhrala svoju kategóriu..

Touto cestou sa chceme poďakovať vám všetkým, ktorí nám držíte palce, prišli povzbudiť na

zápasy, trénerom za svoju obeťavú prácu s deťmi, rodičom. Osobitné ďakujem patrí starostovi obce p. Mičudovi, firme PRP za ich finančnú podporu, vďaka ktorej sa môže naša mládež zúčastňovať turnajov, družstva svojich ligových zápasov, a to sa celé odzrkadľilo na skvelej našej tohtoročnej sezóne... Ďakujeme ..

Ďalšie aktuálne podrobnosti sa vždy dozviete na našej FB stránke STK Tomášovce a samozrejme, ak pridáte medzi nás do našej herne.

M. Tichý

Tomášovskí šachisti

Šachový klub Junior Tomášovce má za sebou prvé ligové zápasy, keď sa konečne po známych problémoch rozbehla ligová sezóna.

Náš tím má ako jediný v lige výlučne mládežnícku zostavu, ktorá statočne bojuje častokrát proti skúseným dospelým šachistom a pritom ich dokáže veľakrát nielen potrápiť, ale nad nimi aj vyhrať.

V prvom dvojkoľe sme hrali na pôde Kremnice, ktorá proti nám nastúpila tiež s mládežníckou zostavou. V tomto dvojkoľe sa ukázalo, že sme lepšie pripravení a pripísali sme si prvé historické víťazstvá tomášovského šachového klubu. V ďalšom

dvojkoľe sme odohrali medzinárodný zápas na pôde Balašských Ďarmôt (Maďarsko), kde sme sa síce snažili a hrali dobre, ale na silného a skúseného súpera sme ešte nedorástli.

V treťom dvojkoľe sme privítali v prvom domácom zápase klub Banskej Bystrice.

Po prvom zápase, ktorý sme tesne prehrali, z našich hráčov opadla prvotná nervozita a v druhom zápase sme už súpera jasne porazili.

V poslednom zatiaľ odohratom dvojkoľe sme cestovali do Rimavskej Soboty, kde sme vybojovali vo vyrovnaných zápasoch

jedno víťazstvo, pričom sme boli veľmi blízko aj k druhému.

Prehľad ligových výsledkov:

Kremnica - Tomášovce 0:5 a 1:4

Balašské Ďarmoty (MR) - Tomášovce

4:1 a 4:5:0.5

Tomášovce - Banská Bystrica 2:3 a 4:1

Rimavská Sobota - Tomášovce 3:2 a 2:3

Hráči, ktorí vybojovali doteraz body pre Tomášovce: Badinka, Ballo, Bodor, Tatalák, Jozefík, Findrová, Koronczi, Galád.

Po neúplnom 8. kole patrí Tomášovciam 3. priečka so 4 výhrami a 4 prehrami.

Okrem našich ligových zápasov sa stále pravidelne stretávame v priestoroch OcÚ, kde si chodia zahrať šach a naučiť sa niečo nové aj malí šachisti z obce a blízkeho okolia. Ak vydržia vo svojom tréningovom nasadení, vyrastú z nich noví členovia nášho klubu.

Vítaní sú samozrejme aj noví záujemcovia o našu kráľovskú hru.

Na záver sa chceme poďakovať obecnému zastupiteľstvu za ich podporu a poskytnutie priestorov.

Poďakovanie patrí tiež obetavým rodičom a všetkým, ktorí sa podieľali na výbornom fungovaní klubu.